

ACTIVITATEA PROFESIONALĂ ÎN EPILEPSIE

Natalia Doțen^{1,2}

Conducător științific: Stanislav Groppa¹

¹Laboratorul de Neurobiologie și Genetică medicală, USMF „Nicolae Testemițanu”,

²Institutul de Medicină Urgentă, Centrul Național de Epileptologie.

Introducere. Alegerea unei profesii cât și angajarea în câmpul muncii pentru pacienții cu epilepsie este o adevărată provocare în Republica Moldova. Potențialul de angajare în prezent este limitat iar această situație este cu atât mai acută, cu cât frecvența crizelor epileptice este mai mare. **Scopul lucrării.** Determinarea statutului profesional, nivelului educațional și domeniile de activitate profesională ale pacienților cu epilepsie. **Material și metode.** au fost colectate datele anamnestică, clinice și socio-demografice a 490 de pacienți cu epilepsie, cu vârsta cuprinsă între 18-71 de ani. Subiecții au fost chestionați cu interviul clinic semistrukturat. Studiul s-a desfășurat în cadrul Centrului Național de Epileptologie, Chișinău, Republica Moldova, în 2023. **Rezultate.** Studiul a demonstrat că 45,5% din pacienții cu epilepsie sunt angajați în câmpul muncii, comparativ cu 54,5% din pacienții cu epilepsie neangajați. Pacienții cu epilepsie medicamentos controlată prezintă o rată de angajare de 53,4%, comparativ cu pacienții cu epilepsie parțial controlată – 40,7%, și pacienții cu epilepsie farmacorezistentă - 28,7%. Nivelul de educație are un impact semnificativ asupra activității profesionale (pacienții cu studii superioare angajați - 70,9% versus pacienții cu studii medii angajați - 37,5%). Domeniile profesionale cele mai populare în rândul pacienților cu epilepsie sunt: domeniul tehnic, servicii publice și personal necalificat. **Concluzii.** Mai mult de jumătate din pacienții cu epilepsie prezintă dificultăți de angajare în câmpul muncii. Cu cât crizele epileptice sunt controlate medicamentos și nivelul de educație este mai înalt, cu atât gradul de angajare e mai înalt și domeniul de activitate profesională este mai calificat. **Cuvinte-cheie:** epilepsie, statut profesional, domeniul profesional, educație.

PROFESSIONAL ACTIVITY IN EPILEPSY

Natalia Doțen^{1,2}

Scientific adviser: Stanislav Groppa¹

¹Laboratory of Neurobiology and Medical Genetics, *Nicolae Testemițanu* University,

²National Centre of Epileptology, Institute of Emergency Medicine.

Background. Choosing a profession and employment for patients with epilepsy is a real challenge in the Republic of Moldova. Employment potential of the patients with epilepsy is currently restricted and this situation is even more acute for the patients with drug-resistance epilepsy. **Objective of the study.** To determine the professional status, educational level and fields of employment of patients with epilepsy. **Material and methods.** Anamnestic, clinical, and socio-demographic data of 490 patients with epilepsy aged 18-71 years were collected. Subjects were interviewed with semi-structured clinical interview. The study was conducted in the National Epileptology Center, Chisinau, Republic of Moldova, in 2023. **Results.** The study demonstrated that 45.5% of patients with epilepsy are employed, compared to 54.5% of patients with epilepsy who are not employed. Patients with well controlled epilepsy have an employment rate of 53.4%, compared to patients with partially controlled epilepsy - 40.7%, and patients with drug-resistant epilepsy - 28.7%. The level of education has a significant impact on professional activity (70.9% of employed patients have higher education, versus 37.5% employed patients with secondary education). The most popular occupational fields among patients with epilepsy are the technical field, public services and unqualified staff. **Conclusions.** More than half of the patients with epilepsy have difficulties in employment. It was highlighted that the fewer epileptic seizures are, the higher the level of education and the higher the rate of employment is, and the field of professional activity is more qualified. **Keywords:** epilepsy, professional status, professional field, education.

* Studiu realizat cu suportul proiectului 20.80009.8007.40 „ Integrarea mecanismelor epileptogenezei cu scopul creării rețelei de diagnostic și tratament multimodal a epilepsiei” din cadrul Programului de Stat (2020-2023), conducător de proiect: Stanislav Groppa, dr. hab. șt. med., prof. univ., acad. AȘM, autoritatea contractantă: Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare.